

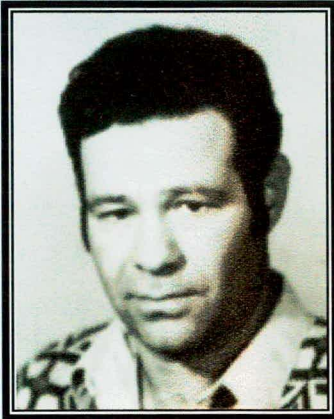

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

סמל ראשון טוביה סירקין ז"ל

בן מנוחה ויעקב
נולד בקיבוץ דפנה
בתאריך כ"ה בטבת תש"ב, 14/1/1942
התגורר בירושלים
התגייס בנובמבר 1960
שרת בחטיבת גולני
נפל בעת שירותו
בתאריך י' בסיוון תשמ"ט, 13/6/1989
נקבר בהר הרצל

אזור: ד חלקה: 10 שורה: 9 קבר: 1
הותיר אחריו אישה, שלוש בנות, הורים ואח

בן 47 בנפלו

קורות חיים

בן מנוחה ויעקב. נולד ביום כ"ה בטבת תש"ב (14.1.1942) בקיבוץ דפנה שבגליל העליון. טוביה היה ילד עירני וחינני, שהתחבב על הכול. הוא סיים את בית-הספר היסודי והתיכון בקיבוצו והתבלט בחריצותו ובמעמדו החברתי בקרב צעירי המשק. הוא היה גם בן מסור להוריו, ממייסדי הקיבוץ. מגיל צעיר גילה כשרונות מוזיקליים, היטיב לנגן במפוחית והרבה להופיע במסיבות ובאירועים חגיגיים. טוביה היה בעל תבונת-כפיים, הצטיין בטכניקה ובאלקטרוניקה ונענה ברצון לכל פנייה לתקן מכשיר חשמלי או טרנזיסטור. מלבד זה אהב לבשל ולארח חברים, לטייל בטבע ולהתרפק על נוסטלגיה ופולקלור. עוד במהלך לימודיו השתלב בענף הפלחה ורכש מומחיות בטיפול בכלים חקלאיים. במסגרת חטיבת בני הקיבוץ יצא לעזרת יישובים צעירים, ביניהם קיבוץ רגבים, וגם שם הפגין את יעילותו כעובד חרוץ וכדמות חברתית מעוררת אמון וכבוד.

בנובמבר 1960 גויס לצה"ל והוצב בחטיבת גולני. הוא עבר קורס מפקדי כיתות ומדריכי ספורט ועלה לדרגת סמל. במאי 1963 השתחרר משירותו

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

הסדיר וחזר למשקו ולעבודת הפלחה. אחרי תקופה קצרה יצא לשנת שירות שלישית לעזרת יישובים צעירים, כשיעדו הפעם קיבוץ רעים. ב-1965 נשא לאישה את חברתו - נילי, שהכיר בקיבוץ הצעיר ולזוג נולדו שלוש בנות - אסנת, אורית וגלי.

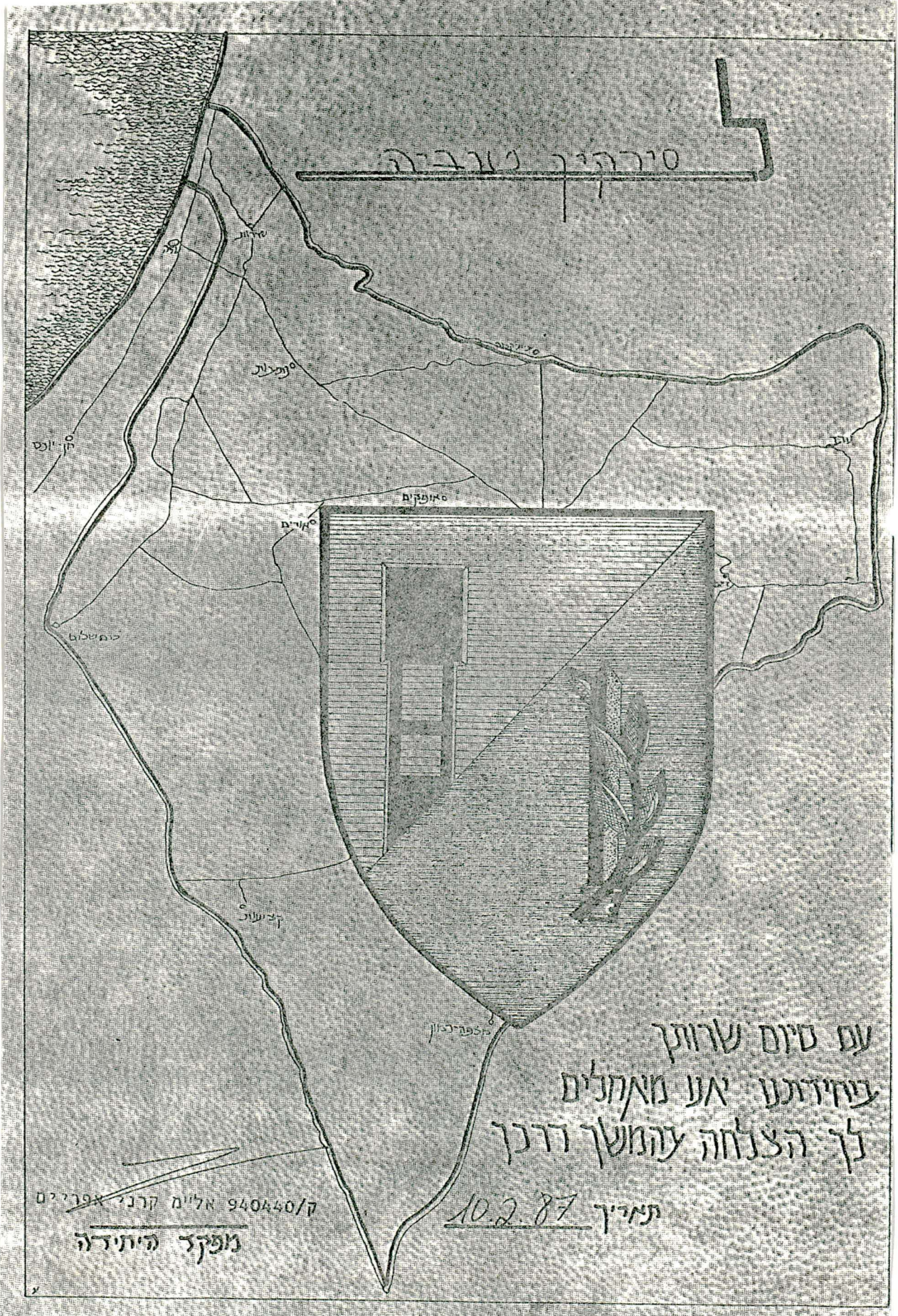
בשנת 1972 עזב טוביה את המשק עם משפחתו ועבר לירושלים, שם למד מקצוע חדש - שיבוץ אבני חן ויהלומים. הוא עשה חיל בעבודתו וקשר קשרי אמון וחיבה עם לקוחותיו, ערבים כיהודים, חילונים כדתיים. כל העת שמר על קשריו עם קיבוץ דפנה ודאג להוריו המבוגרים.

ביום " בסיוון תשמ"ט (13.6.1989) נפל טוביה בעת שירותו, בהיותו בשירות מילואים, והובא למנוחות בבית-העלמין הצבאי בהר הרצל בירושלים. בן ארבעים-ושבע היה במותו. השאיר אחריו אישה, שלוש בנות, הורים ואח - מיכאל.

במכתב תנחומים למשפחה כתב מפקדו: "טוביה נפטר בעת מילוי תפקידו, בהגנה ובשמירה על ביטחון המדינה וגבולותיה. הוא ידע לשלב את דמות המפקד והחבר לאורך כל שירותו. בכך היווה דוגמה ומופת לכל חיילי היחידה ומפקדיה... בכל תקופת שירותו במילואים התנדב לעזור לחבריו ומפקדיו ביחידה. תמיד ביצע את משימותיו ביעילות ובמסירות הראויות לציון ולהערכה... כולנו, מפקדיו, פקודיו וחבריו מוקירים את זכרו לעד".

אוביה סירקין ז"ל

סירקין נורביה

סירקין

סירקין

סירקין

סירקין

סירקין

סירקין

עם טום שרוק
בחדותו יאע מאתלים
לך הצלחה עתמשך דדן

תאריך 10.2.87

ק/940440 אלייה קרני אפרים

מפקד היחידה

צבא הגנה לישראל

ד.צ. 02276

ל' בסיוון תשמ"ט

13 יוני 89

משפחת סירקין .

460398 סמ"ר סירקין טוביה.

סמ"ר סירקין טוביה ז"ל נפטר בעת מילוי תפקידו
בהגנה ובשמירה על ביטחון המדינה וגבולותיה כתאריך
ל' סיוון תשמ"ט, 13 יוני 1989.
טוביה ז"ל ידע להשכיל ולשלב את דמות המפקד והחבר
לאורך כל שרותו ובכך היווה דוגמא ומופת לכל חיילי
ומפקדי היחידה בה שירת.
בכל שירות מילואים בו התייצב, התנדב לעזור לחבריו
ומפקדיו ביחידה, תמיד ביצע את משימותיו ביעילות
ובמסירות הראויים לציון ולהערכה.
טוביה ז"ל היה אהוד ואהוב על חבריו, חייליו ומפקדיו.
פטירתו, זו בטרם עת יצרה חלל שלעולם לא ניתן יהיה

צבא הגנה לישראל

לגשר עליו, ואשר היכתה בתדהמה את חבריו ומפקדיו
ליחידה.

צר המקום להביע יגוננו וכאבנו על העלמותו בטרם עת
של טוביה ז"ל.

כולנו: מפקדיו, פקודיו וחבריו מוקירים את זכרו
לעד. עמכם באבלכם ויגונכם הקשה מנשוא.
בזכרונו הטוב, דמותו יושרו תהא נחמתכם ונחמתנו.

איזיק יצחק סא"ל

ס מ ח"ז

טוביה סירקין ז"ל

דברים שנאמרו בטכס הזכרון שהתקיים בבית הקברות הצבאי בהר הרצל בירושלים במלאת שנה למותו של בננו טוביה סירקין בעת שרותו הצבאי.

טוביה

שנה חלפה מאז ליוינו את טוביה בדרכו האחרונה. קשה להאמין שחלפה שנה, וקשה יותר לעכל ולהשלים שטוביה כבר לא יעניק לנו, את כל שאהבנו בו. הזמן לא מקהה את תחושת הכאב, וחסרונו מלווה אותנו כצל. חסרות הפגישות איתו, שבאופן מגי תמיד עשו טוב על הלב. חסרה האופטימיות שלו, והביטוי שהיה מסנן מדי פעם "נו באמת". חסר ההומור המרגיע, והציניות העדינה, שתמיד היתה במינון הנכון. אפילו חדר המידול בחרושת דפנה התייתם ושינה פניו. אותו חדר, בו בילה טוביה עם מיכאל שעות וימים בביקוריו אצל ההורים. טוביה היה נכנס לשם, כמו לקליניקה מיוחדת. כאן שקע בעבודותיו, ובתחביביו. תוך שהוא שוכח את סדר יומו ואת משפחתו. לעיתים היה נדמה כי מרגע שנכנס לחדר המידול החליף טוביה את השעון, בלוח השנה.

מקובל בעולמנו שמסחר ועסקים לא תמיד מאפשרים הקפדה מוחלטת על יושר והגינות. כפי שמקובל שאדם ישר הבוטח בזולת יתקל בקשיים בעולם תחרותי ותאב כסף.

בטוביה נתגלמו באופן טבעי ומשלים כישורים לעיסוק בביזנס עם הגינות ויושר מסחרי. הוא היה חניך קבוץ, שמעולם לא דבר על ערכים, אבל הטמיע עמוק בתוכו את כל הנעלים שבהם, הוא קיפל באופיו שילובים מעניינים נוספים: כחילוני קלאסי, רקם קשרים אמיצים עם המקפידים בקלה כבחמורה. ויותר מאחרים מצא נתיבות לליבם של דתיים מכל החוגים. רבים בקשו את חרות דעתו, ולא פעם, עצה של טוביה היתה עדיפה על תמורה כספית.

טוביה עסק בכסף ובתכשיטים אולם רכושו העיקרי היה האמון של האנשים. קשה לדבר בסופרלטיבים על טוב ליבו ואופיו האנושי של טוביה כי אלה היו אוטנטיים ואמיתיים עייף כל ביטוי ותיאור, שמאפשר המילון העברי.

אולי לא מקרי שטוביה שיבץ יהלומים ואבני חן. כי גם הוא עצמו היה
יהלום של אופי טוב ומיטיב עם אחרים.
בלכתו נעתקה אבן חן המקרינה על סביבתה.
מהפזל המשפחתי, הירושלמי, והדפנאי.
כל אלה בלעדיו לא ישובו להיות כפי שהיו.
דמותו וזכרו יהיו עמנו לעד.

רן בנאי

דוד טוביה

"דוד טוביה" קראתי לו כשידעתי מעט למלמל.
ולי הוא היה כה גדול ורחב והמון חיוכים, והמון חיקויים.
היום כשאני כמעט בן שלוש ויודע היטב לדבר "דוד טוביה"
אני כבר אומר, מסתכל בתמונה ומקשר: טוביה - ירושלים - וכל המשפחה.
ורוצה שוב לצחוק ולרכב על רגליו,
אך הוא בתמונה - מחבונן בי ואני בעיניו.
ולמרות שאני עוד קטן ושובב אני מתחיל להבין
שדוד טוביה היה לי רק אחד, ועכשיו כבר זמן רב הוא כבר לא,
ולי די עצוב ולבד, בלי הדוד, וכל כך רציתי בו עוד...

ניצן הקטן.

מילות פרידה בלוויה

קשה לדבר על טוביה במילים של פרידה.
האסון נחת עלינו לפתע ואנו ממאנים להאמין לידיעה.
אנחנו בני כיתתו של טוביה איבדנו חבר שהיה חלק מעצמנו.
כל זיכרונות ילדותנו משותפים,
חוויות רבות חיברו אותנו ואת חלקן יצרנו יחד.
טוביה היה ברוך כשרונות ותחביבים: התמצא בחשמל, ואלקטרוניקה
במכניקה ובמה לא.
אני זוכר שחלקים עדינים וקטנים שבקושי ניתן היה לאחוז בשתי
אצבעות היה טוביה מתקן ומרכיב בהנאה ובמיומנות גבוהה.
נתגלמו בו כשרון ותבונת כפיים, שהפכו במרוצת הזמן לנכס
משמעותי גם בפרנסתו.
דפנה היתה חלק מטוביה והוא חי אותה גם כשהרחיק לירושלים.
לעיתים נדמה היה שככל שחולף הזמן, זיקתו והתענינותו במשק
מעמיקים. טוביה גר רחוק מהוריו אולם את המרחק הרב הקטין
וקירב בדאגה, תמיכה ועזרה למשפחתו בדפנה.
הוא היה רחוק גאוגרפית ומאידך קרוב מאד להוריו במובן שכל
הורה מייחל לו.
גם הקשר בין טוביה למיכאל היה יחודי. היתה בין האחים
כימיה אמיתית והוא היה למיכאל את ויותר מכך.
כראש משפחה היה "מאד טוביה" ואבא אוהב ומאד אוהב.
לטוביה היה לב חם ורגיש. עזרה לזולת לא היתה אצלו פעולה
מיוחדת, אלא תכונה טבעית.
עם טוביה אי אפשר היה לריב.
אפשר שלא במקרה שמו היה טוביה כי היה בו כל טוב הלב
שה' יכול להעניק.
אולי ההגדרה הקולעת ביותר לדמותו, היא בפרפרזה למילות השיר
ירושלים של זהב "כאן בירושלים של זהב אנו טומנים את טוביה
שלנו בחור כולו זהב, ואת דמותו זו נשא עמנו תמיד".
יהי זכרו ברוך.

רן בנאי.

ליום השלושים

עבר חודש מאז ניחת עלינו האסון.
המוח לא מאמין והלב לא משלים. טוביה יצא למילואים
ובתודעתנו עליו לסיים שרותו ולחזור.
קשה להאמין שאנו משפחתו, וחבריו, עומדים כאן בהר הרצל
במלאת 30 לפטירתו.
הקושי נובע לא רק מכאב הפרידה אלא גם מהניגוד הבלתי אפשרי,
בין דמותו האופטימית של טוביה לאכזריות הגורל.
בין טוב ליבו, לרוע הגזירה. בין הביטוי של טוביה יהיה
בסדר, לרע מכל שקרה.
גדלתי עם טוביה במשך 18 שנה הערכתי את סגולותיו,
וחיבבתי אותו בגין אופיו, ונועם הליכותיו.
אולם חרף הכרות רבת שנים, עמדתי נפעם שעה שהקשבתי אחרי
הלוויה לדברי חברים שעבדו עם טוביה או היו קשורים עמו
בעסקים.
אשכנזים, וספרדים, חילונים, ודתיים, יוצאי גלויות מגוונות
ובעלי מנטליות שונה. פזל מרשים של מוקירים, וידידים.
עם כולם טוביה מצא שפה על כולם התחבב.
צבר קרדיט ואמון אצל כל מי שהכיר.
טוביה היה אמן לכימיה בין אישית. אצלו זה לא היה עשוי,
החביבות זרמה ממנו באופן טבעי.
בישראל כארץ מיזוג גלויות אנו מתמודדים עם קשיי האינטגרציה
ומיטב אנשי החינוך והאקדמיה מחפשים פתרונות לאתגר מורכב זה
טוביה באופיו ובתכונותיו אצר את סודות האינטגרציה.
הוא יישם אותם בסביבתו וביחסיו עם אנשים.
בפשטות, בכשרון, ובחן.
אין מילים שיש בהן לנחם. אני תקוה שנדע להתמודד
עם השכול ולנצור את הזכרון.
יהיה זכרו של טוביה עמנו לעד.

רן בנאי.

ריחן 21.7.90

קשה למצוא מילים שירכיבו משפט פתיחה למכתב מעין זה. מכתב שעגה פורמלית תדיר רגליה ממנו, או לחילופין חרוזי אהבה אין מקום להשתמש בהם. ככל שחולף הזמן ואיני מצליח להשתחרר מהמועקה וזכרונות הארועים שחלפו בעת מותו של טוביה. אני חש שככל הנראה זכרונות אלה יהיו חקוקים בי עת ארוכה. אם ניתן לסווג את נושאי הזכרון והיגון יהיו כאלה שנושאים את היגון והצער יום יום עד סוף דרכם ומולם כאלה שלאחר יום שבו או חודש כסבע העולם ימשיכו לחיי השגרה הסוחפים. על פי תחושתי אני משים עצמי בקבוצה הראשונה.

אני מנסה לנתח את הסיבות לתחושה זו ואני מגיע יותר ויותר למסקנה שאבד לי חבר. כבר בקליק הראשון בו קלטנו טוביה ואני איש את רעהו חשתי שהנה כאן עומדת להיוולד ידידות עמוקה, וכמה צר לי שרק במפרטי דימוני אני יכול להשיט עצמי ולדמות עד להיכן היתה מתפתחת ידידות זו אלמלא קרה מה שקרה. זה ממש כמו בספר הכדורים שאומר כי לפעמים שני אנשים מתאימים פוגשים האחד את השני והם קרובים והם רוצים וזה מצליח. אז הם מחליפים ביניהם את הכדורים הגדולים. אז זהו הקשר החזק ביותר, הוא כפול ומכופל. ואם לא די בכך נוספה ההיכרות עם טוביה לאחר מותו וגם אם אפסול מחצית הדברים שנאמרו עליו, הרי שזכותו של טוביה בטוב ליבו וביכולת האנושית שלו לאהבת האדם, לאהוב ולהיות נאהב מחזקים את הקשר הזה, ומעבר לטוביה זכרונו לברכה תיבדלו לחיים אתם משפחתו, רעיה, בנות, הורים, אחים ורעים. קשת רחבה של אנשים נפלאים, מלח הארץ, חבורה חזקה של אנשי עמל וחזון שאני גא להכיר, אם כי הייתי שמח שיהיה זה בנסיבות אחרות.

כ - 180 ק"מ מפרידים בינינו אולם ברצוני לצמצם מרחק זה בידידות ככל שאוכל וככל שתחפצו לקבל. הזמנה לבקר אצלנו יש לכם על בסיס של כרטיס פתוח ומתי שרק תרצו אנא עשו זאת, והזמנה זו מיועדת לכל ידידכם וקרובים המעוניינים לבקר בריחן.

מצידי אשתדל לשמור על קשר ככל שזמני הדל יאפשר לי. בטכס האזכרה רציתי מאד לחבק את כולכן חזק ורק איפוק שבדרך כלל אינו אופיני לי מנע זאת ממני ועל כך אני כועס על עצמי.

היו ברוכות

ושלא תדעו עוד דאווה

שלכן,

בני עזר - ריחן 89

לנילי והבנות.

אדם שנלקח ממנו הכדור הקטן
או שנתן בטעות את הכדור הקטן שלו,
לא יחיה יותר לעולם.
לכל אדם יש רק כדור קטן אחד,
והוא תמיד שלו.
רק במותו עולה הכדור הקטן למקום סודי,
ונעלם.

עשר שעות שהיתי במחיצת טוביה.
חמש שעות בחייו וחמש שעות במותו.
בשעות הקצרות בהן שוחחנו הכרתיו כאיש
אוהב בריות ואוהב חיים. מסוג החברמן
שאצלו תמיד הכל "יהיה בסדר".
אדם זולתי, אוהב וגאה במשפחתו.

יהי זכרו ברוך.

בני עזר - ריחן

ימים קודרים של אמצע יוני 89.

טוביה - שנה למותו

אנחנו כולנו נבוכים וחסרי אונים כשאנו צריכים להעלות זכרו של מישהו מיקירנו, או לתפקד לנוכח מה שנקרא השכול. נדמה לי שהדרך הטובה ביותר להעלות את זכרו הטרי של טוביה היא להשתמש בשפתו שלו: ישירה, חסרת מליצות, בוטה משהו - אך תמיד לענין, לרוב בטונים גבוהים על הגבול הדק שבין אמירה לשם שכנוע, לבין ההומור הממזרי המנגח, המתובל בניחוח העיירה היהודית.

טוביה השאיר אחריו משפחה נהדרת שהיתה בראש דאגותיו, ואשר היתה היעד העיקרי והמרכזי לפינוקים הרבים שידע להרעיף על סביבתו. בכך טמון כאב הסתלקותו הפתאומית חסרת הפשר. טוביה גם השאיר אחריו הרבה חברים. המון - מכל הסוגים והמינים.

הוא היה מאלה שעל כל עשרה משפטים מפיו - תשעה היו מילים טובות לסובבים אותו. מילים העטופות במעט ציניות לפעמים, ולפעמים בהומור טוב, בקולניות על כל גווניה, אך תמיד בכוונה טובה. היה לטוביה את הכושר הראוי לקנאה לדבר עם כל אחד: מהתגרן בשוק אם היה צורך לפעמים לעשות איזה "עסק", ועד גדולי השועים והרוזנים במרכאות. עם כולם באותה שפה בדיוק, המותאמת לנושא ולרגע. ותמיד בגובה העינים. אם להשתמש במושג שאול: טוביה היה איש שלא השאיר אחריו "אדמה חרוכה".

מדפנה בצפון - "המכורה" האהובה, ועד רעים בדרום שם עשה פרק חשוב של חיים - ובדרך כלל מקום: לטוביה היה תמיד לאן לחזור! בכל מקום חיכו לו חברים, בכל מקום היה לו תמיד עם מי לשוב ולדבר.

טוביה היה איש של "חכמת חיים" ואיש של "חכמת המעשה" גם יחד: תבונת הכפיים שהיתה לטוביה לא התמצתה רק בכושר לפרק טרנזיסטור לחלקיו ולשוב ולהרכיבו תקין מחדש, בשנים שטרנזיסטור היה פאר היצירה, ולימים להיות, בזכות תבונת הכפיים, למקצוען מן השורה הראשונה בשיבוץ אבנים. בזכות תבונת כפיו וחכמת החיים שניחן בהם, השכיל טוביה לבחור את דרכו בנחישות ובגאווה תוך שהוא עושה לביתו ומצליח במעשיו, לרווחתן של נילי והבנות ותוך תמיכה וקשר חם עם ההורים בדפנה והמשפחה המורחבת כולה. טוביה אהב את הארציות והגשמיות. איש עם שתי רגלים על הקרקע אשר ידע לתת להנאות החיים הקטנות חותם משלו: מארוחה טובה במטעדה, או מהמטבח הפרטי - מעשה ידיו ועד למצלמת הויזואל. כי אם כבר ויזואל אז הטוב ביותר המשוכלל ביותר והמקצועי ביותר. כל אלה לא לעצמו בלבד. תמיד ביחד עם המשפחה והסובבים אותו.

טוביה היה חבר. רגיש לכבוד הדדי, לאמון ולצורך המתעורר מעת לעת לעזור ולסייע. הוא ידע גם להפסיד בכבוד. בכבוד - זה בלי לתרץ, בלי לבכות ובלי לנטור, בכבוד זה להתחיל מחדש, גם אם קשה.

פטירתו של טוביה בלא עת במסגרת שרות מלואים - איננה סיפור של חרוף נפש במובן הידוע והמוכר בארצנו למודת המלחמות. אבל אם תרצו התנהגותו של טוביה ביומיים האחרונים לחייו הינה מאפין נוסף לחלק מאישיותו. "אז מה", "שטויות זה לא רציני", "נעבור את זה, מה פתאום להתפנות - לא בשביל זה באנו הנה".

לנילי ולבנות, להורים, למיכאל אומר רק זאת: אנחנו אבדנו חבר יקר וטוב. לכם הסתלקותו של טוביה הינה חסרת ניחומין. אבל בזכות החברות האמיצה והטובה נוכל אנחנו להיות איתכם בהמשך הדרך ולנסות ולהקל עליכם.